

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо права на судовий захист та підтвердження повноважень захисника на участь у кримінальному провадженні (реєстр. № 3178 від 25 вересня 2015 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 6 вересня 2016 року (протокол № 50) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо права на судовий захист та підтвердження повноважень захисника на участь у кримінальному провадженні (реєстр. № 3178 від 25 вересня 2015 року) (далі – Законопроект), поданий народним депутатом України Дідичем В.В.

Згідно із пояснювальною запискою завданням Законопроекту є приведення норм статей 45, 58 Кримінального процесуального кодексу України у відповідність до положень статей 8, 55, 59, 64 Конституції України у частині регулювання права на представництво в кримінальному процесі.

Для досягнення зазначеної мети пропонується внести відповідні зміни до статей 45, 58, Кримінального процесуального кодексу України згідно яких право представляти підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, потерпілого, цивільного позивача та цивільного відповідача має бути приведено у відповідність до Конституції України.

Прийняття вказаного Законопроекту, за твердженням автора, усуне створене обмеження кола осіб, які надають правову допомогу у кримінальному процесі.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України Комітет виходить з наступного.

В Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до частини четвертої статті 55 Конституції України, кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Згідно статті 64 Конституції України конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України.

Конституція України гарантує право кожному бути вільним у виборі захисника своїх прав та не допускати звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів (статті 22, 59 Основного Закону України).

Правову оцінку обмеженню прав громадян на вільний вибір захисника в кримінальному процесі та у випадках притягнення особи до адміністративної відповідальності також було дано Конституційним Судом України. У своїх рішеннях від 16 листопада 2000 року № 13-рп/2000 (справа щодо вільного вибору захисника) та від 30 вересня 2009 року № 23-рп/2009 (справа про право на правову допомогу) Конституційний Суд України дійшов висновку, що такі дії суперечать положенням частини першої статті 59 та статті 64 Конституції України, за якими конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України. Зокрема, не можуть бути обмежені у будь-який спосіб права та свободи людини і громадянина, передбачені статтями 55, 59, 63 Конституції України. У вказаних вище Рішеннях Конституційний Суд України також зазначив, що обмеження прав людини і громадянина у вільному виборі захисника суперечить міжнародним зобов'язанням України, зокрема положенням Конвенції про захист прав людини і основних свобод 1950 року, Міжнародного пакту про громадянські і політичні права 1966 року, Основних принципів, що стосуються ролі юристів, прийнятих восьмим Конгресом ООН з питань попередження злочинності і поведження з правопорушниками 27 серпня – 7 вересня 1990 року.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України рекомендує повернути Законопроект на доопрацювання.

Зважаючи на зазначене, а також на те, що Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України), внесення запропонованих проектом Закону змін до чинного законодавства узгоджується з нормами Конституції України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо права на судовий захист та підтвердження повноважень захисника на участь у кримінальному провадженні (реєстр. № 3178 від 25 вересня 2015 року), поданий народним депутатом України Дідичем В.В., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

A handwritten signature in blue ink, consisting of several fluid, overlapping strokes that form a stylized representation of the name R.P. Knyazevych.

Р.П. КНЯЗЕВИЧ